

Figyelő

Válogatott bibliográfia a 2018. július–október közötti időszak
zsidó vonatkozású irodalmából, sajtójából

DALLOS ESZTER MISTRÁJA

VALLÁS

ENGHY Sándor

A nevekben rejtőző történelem.
Az üzenet megértéséhez
elengedhetetlen masszóra Mózes
második könyvében. In: *Sárospataki
Füzetek*, 2018. 1. szám 103–113. o.

RÁCZ-NAGY Zsófia

Mózes oximoronikus halála.
Különös tekintettel a Petivat
Mosheh Rabbenu midrásokra.
In: *Vallástudományi Szemle*,
2018. 2. szám 9–19. o.

KÖSZEGHY Miklós

Hogyan éltek az Ószövetség
világában? In: *Pannonbalmi Szemle*,
2018. 2. szám 31–40. o.

Ajvé. Hogyan élnek meg

a magyarországi zsidók a zsidósá-
gukat – erre keresett választ egy
kutatás, amelyből kiderül, hogy
a vallási hagyományokhoz kötődő
előírásokat kevesen követik.
In: *Heti Világgazdaság*,
2018. július 5. 18–19. o.

NASINSZKY Péter

A melegkultúra és a zsidó-
keresztény kinyilatkoztatás.
Büszkeség és balítélet. In: *Hetek*,
2018. július 6. 28–31. o.

MAKKI Marie-Rose

Milyenek a magyar zsidók? Átfogó
kutatás a magyar zsidóságról.
In: *Hetek*, 2018. július 13. 38–41. o.

MORVAY Péter–KULIFAI Máté

Az ünneplés és az apokalipszis.
Az egyház nem léphet a zsidóság
helyére. 2. rész. In: *Hetek*, 2018.
szeptember 28. 22–27. o.

HITKÖZSÉG

NAGY Gergely Miklós

„Híveket nem lehet pénzéért venni”.
Radnóti Zoltán, a Mazsihisz
Rabbitestületének elnöke
In: *Magyar Narancs*, 2018. július 26.
8–10. o.

HEISLER András

Egyházakra van szükségetek.
In: *Heti Világgazdaság*, 2018.
szeptember 13. 65. o.

SORSOK HÁZA

CZENE Gábor

Schmidt Mária mellett lobbizik
a kormány.
In: *Népszava*, 2018. július 14. 3. o.

KARSAI László

A rabbi és a Sorsok Háza.
In: *Népszava*, 2018. július 17. 11. o.

CZENE Gábor

Köves Slomóéké a Sorsok Háza.
In: *Népszava*, 2018. szeptember 8.
3. o.

KISS Adorján

Jövőre megnyitják a Sorsok Házát.
Köves Slomó: A holokauszt nem
a zsidók ügye, hanem össz-
társadalmi kérdés. In: *Magyar Idők*,
2018. szeptember 8. 4. o.

A sors kegyeltjei. A kormány ügyes
trükkkel elérte, hogy a hozzá lojális
Egységes Magyarországi Izraelita
Hitközség égisze alatt Schmidt
Mária befejezhesse a Sorsok Házát.
In: *Heti Világgazdaság*, 2018.
szeptember 13. 16–17. o.

GYÖRGY Péter

Törvénytől sújtva – út a Sorsok
Házához. In: *Élet és Irodalom*, 2018.
szeptember 14. 6. o.

CZENE Gábor

„Nem leszünk árulók.” Ebben a
történelem hamisításban nem
veszünk részt – mondta Heisler
András, a Mazsihisz elnöke. In:
Népszava, 2018. szeptember 15. 4. o.

MÁRTON László

Házak sorsa. Köves Slomó és
Schmidt Mária egymásra talált.
In: *Népszava*, 2018. szeptember 15.
mell. 1. o.

RÉVÉSZ Sándor

Ne zsidózzuk le a holokausztot!
In: *Heti Világgazdaság*, 2018.
szeptember 20. 73. o.

FRÖLICH Róbert–GÁBOR

György–VÖRÖS Kata
Sorsok érdekházasága.
In: *Élet és Irodalom*,
2018. szeptember 21. 8–9. o.

CZENE Gábor

Köves Slomó szerint hisztériakeltés
folyik. In: *Népszava*, 2018.
szeptember 27. 5. o.

KELLER-ALÁNT Ákos

A kósersági pecsét. A Sorsok Háza,
Schmidt Mária, Köves Slomó.
In: *Magyar Narancs*,
2018. szeptember 27. 19–21.

KELLER-ALÁNT Ákos

„Elfogadtuk az ajánlatot”. Köves
Slomó, az EMIH vezető rabbija
csak úgy vállalta a megszólalást
a Narancsban, ha véleménycikket
közölhet vagy interjút adhat a
témában. Ez utóbbi lehetőséggel
éltünk. In: *Magyar Narancs*,
2018. szeptember 27. 21–22. o.

BRAHAM, Randolph L.
Nyílt levél Heisler Andrásnak.
In: *Élet és Irodalom*,
2018. szeptember 28. 2. o.

TAMÁS Gáspár Miklós
A Sorsok Háza nemléteért.
In: *Élet és Irodalom*,
2018. szeptember 28. 8. o.

CZENE Gábor
Rabbik vitája a Sorsok Házáról.
In: *Népszava*, 2018. október 5. 3. o.

KÖVESDI Péter
A Balsors Háza. In: *Vasárnapi
Hírek*, 2018. október 6. 16–17. o.

ÓNODY-MOLNÁR Dóra
Új rétegek a
holokausztdiskurzusban. Köves
Slomó és Fröhlich Főrbert vitája a
Sorsok Házáról. In: *168 Óra*,
2018. október 11. 23–25. o.

MEGEMLÉKEZÉSEK

CSERI Péter
Még a fájdalom is ehhez a földhöz
köt. Külföldi fiatalok zsidó sírokat
gondoznak a Kozma utcában. In:
168 Óra, 2018. augusztus 9. 22–45. o.

TÖLGYESI Gábor
Radnóti Miklós és az emlékezet
utcakövei. Az elmúlt héten több
mint ötven munkaszolgálatos
egykori lakóhelyén helyeztek el
botlatóköveket. Köztük van
Radnóti Miklós is. In: *Népszava*,
2018. augusztus 13. 2. o.

SZÉKELY Ilona
Tragikus műtadarabok. Diafilmek
a Páva utcában. In: *168 Óra*, 2018.
augusztus 23. 54–56. o.

TÖRTÉNELEM, TÁRSADALOMTÖRTÉNET

KOMORÓCZY Géza
Mozaikkövek a magyarországi
zsidó történelemből a 20. század
első felében. In: *Az Ungvári tanár és
tudós*. Összeáll. Lichtmann Tamás.
Noran Libro, 2018. 17–33. o.

URBANCSOK Zsolt
Makói zsidó polgársors. Szemere
(Schwarz) Manó élete és
tevékenysége. In: *A makói József
Attila Múzeum évkönyve 2. József
Attila Múzeum*, 2018. 146–165. o.

ZIMA András
Elkísérés nélküli gyász. Első
világháborús magyar zsidó hősi
halottak gyászhréinek
antropológiai vizsgálata a
budapesti magyar nyelvű
zsidólapokban. In: *A Nagy Háború
hatása a mindennapok kultúrájának
változására*. Szerk. Glässer
Norbert, Mód László. Néprajzi és
Kult. Antropológiai Tansz., 2018.
487–497. o.

PAKSA Rudolf
Zsidókérdéskutató Magyar
Intézet, avagy a „tudományos
antiszemitizmus” Magyarországon.
In: *Múltunk*, 1. szám 4–49. o.

ZOMBORY Máté
A nemzeti tragédia narratívái:
Lévai Jenő, az írás és a történelem
(1932–1948). In: *Múltunk*, 2018. 2.
szám 197–236. o.

GYÖRGY Péter
A soha nem volt város. Egy zsidó-
negyed nem Disneyland. In: *Mú-
zeumcafé*, 2018. 4. szám 90–101. o.

CSEJTEI Orsolya
Rudi, Gizella és Robi nyomában.
Százaker gyereket gyilkoltak meg a
holokauszt alatt, az ő
felkutatásukra indult el a Saul
Gyermekei Emlékprogram. In:
Vasárnapi Hírek, 2018. július 7.
22. o.

SCHAUSCHITZ Attila
A perbe fogott halálgár. Ötven
éve halt meg Fritz Bauer. In:
Magyar Narancs, 2018. július 12.
22–23. o.

BEDŐ Iván
Sajnálatos közlés. Tragikus
következmenyekkel járt, hogy
nyolcvan éve Európában és a
tengerentúlon elzárkóztak az
üldözöttek befogadásától. In: *Heti
Világgazdaviság*, 2018. július 12. 40–
41. o.

KARSAI László
1944. augusztus 2. Az auschwitz
cigánylágér felszámolása, ahogy a
magyar zsidó rabok látták. In: *Élet
és Irodalom*, 2018. augusztus 3. 9. o.

A magyar-izraeli viszony története.
Nehezen születő szövetség In:
Hetek 2018. augusztus 3. 12–13. o.

TAMÁS Pál
És hol maradnak a pesti zsidók?
In: *Élet és Irodalom*, 2018. augusztus
31. 9. o.

GERVAI András
Törölve. Kabos Gyula (h)arcai. In:
Élet és Irodalom, 2018. augusztus 31.
10. o.

PELLE János
Fajvédő orvosok és a holokauszt.
In: *Élet és Irodalom*, 2018.
szeptember 7. 6. o.

KARSAI László
Szakály, Horthy és a korlátozott
történelmi igazság. In: *Élet és
Irodalom*, 2018. szeptember 7. 12. o.

FRIED Ilona
Trieszt, 1938. szeptember.
Mussolini beszéde a faji
törvényekről. In: *Élet és Irodalom*,
2018. szeptember 14. 8. o.

KARSAI László
Orvosok a Horthy-korszakban.
In: *Élet és Irodalom*,
2018. szeptember 14. 12. o.

PELLE János
A történész troll. In: *Élet és
Irodalom*, 2018. szeptember 21. 2. o.

PÁSZTOR T. Tamás
Hiányzó. 15 évesen a tiszafüredi
gettóban várt a biztos halálra.
Lebovits Imre.
In: *Népszava*, 2018. szeptember 22.
mell. 6. o.

KARSAI László
Pelle (János) és a
történettudomány. In: *Élet és
Irodalom*, 2018. szeptember 28. 2. o.

KRUSOVSKY Dénes
Facipők a Grabenen. Magyar zsidó
kényszermunkások nyomában

Bécsben. In: *Magyar Narancs*, 2018. október 4. 26–27. o.

KARSAI László
Vita Horthyról (Miklós). In: *Élet és Irodalom*, 2018. október 19. 10. o.

VÉLEMÉNY

FRISS Róbert
Szakály Sándor két hazugsága. In: *Népszava*, 2018. szeptember 4. 9. o.

NEKROLÓG

VÁRKONYI Benedek
Beszédes szavak. A múlt héten elhunyt francia filozófus egyetlen, kilenc és fél órás filmben mutatta meg a milliókat elpusztító rendszer működését. Claude Lanzmann. In: *Heti Világgazdaság*, 2018. július 12. 44. o.

BALOGH Gyula
Búcsú Székelyi Józseftől. In: *Népszava*, 2018. augusztus 23. 12. o.

Székelyi József (1946–2018) In: *Hetek*, 2018. augusztus 24. 6–7. o.

HAJBA Ferenc
Béke és csók a másik parton. Székelyi József „letette a fegyvert”. In: *168 Óra*, 2018. augusztus 29. 51. o.

GULYÁS Virág
Ari Fuld, (1973–2018). In: *Hetek*, 2018. szeptember 21. 10–11. o.

SIMONE VEIL

VÁRKONYI Tibor
Út a Panthéonba. (Simone Veil.) In: *Népszava*, 2018. július 7. 10. o.

MÁRTON László
78 651: Auschwitztól a Panthéonig. In: *Népszava*, 2018. július 10. mell. 3. o.

KULTÚRA, IRODALOM, KIÁLLÍTÁS, FILM, SZÍNHÁZ, ZENE

CSEJTEI Orsolya
Újra éneklő halottak. Elek Judit Kossuth-díjas filmrendező haszid dalokat ment. In: *Vasárnapi Hírek*, 2018. július 14. 12–13. o.

VÁRKONYI Tibor
Lanzmann (Claude) és a Soah. In: *Népszava*, 2018. július 14. mell. 6. o.

SZÁNTÓ T. Gábor
Nem öl, nem ölel. Szexualitás, erőszak és identitás Iszaak Babel műveiben. In: *Élet és Irodalom*, 2018. július 27. 13. o.

BEKE Albert
Hiba Konrád Györgyöt isteníteni. Senki ne higgye, hogy Nyugaton olvassák az író regényeit. In: *Magyar Idők*, 2018. augusztus 4. 10. o.

KRUSOVSZKY Dénes–PÁLOS Máté
Álmunka. Továbbra is bizonytalan a Kertész-hagyaték sorsa. In: *Magyar Narancs*, 2018. augusztus 9. 26–27. o.

MURÁNYI Gábor
Helyszíni export. Gergely Ágnes. In: *Heti Világgazdaság*, 2018. október 11. 40–42. o.

CSÁKVÁRI Géza
A humor sem akadály. Figyelemreméltó vicces és elgondolkasztató a Röhring Géza főszereplésével készült *To dust* című film, amelynek magyarországi premierje a Limmud fesztiválon volt. In: *Népszava*, 2018. október 29. 11. o.

INTERJÚK

KÖVES Gábor
„Apám soha nem rejtette el, hogy nő”. Susan Faludi író, újságíró. In: *Magyar Narancs*, 2018. július 26. 27–28. o.

RÁCZI Péter
Az árulás világa, a szabadság körei. Mezei Márk: Utolsó szombat című regényéről a szerzővel beszélgettünk. In: *Vasárnapi Hírek*, 2018. július 28. 18–19. o.

KÖVES Gábor
„Óriási történelmi problémák”. Robert Rozett, a Jad Vasem Könyvtárának igazgatója. In: *Magyar Narancs*, 2018. augusztus 2. 20–21. o.

KÖVES Gábor
„A náciokról szó sem esett”. Gunter Demnig képzőművész, a botlatókövek atyja. In: *Magyar Narancs*, 2018. augusztus 9. 21–22. o.

KÖVESDI Péter
Nyugati ábrándokat kergetünk. Szántó T. Gáborral zsidóságról, identitásról és lelkiismeretről is beszélgettünk. In: *Vasárnapi Hírek*, 2018. szeptember 1. 23. o.

TÖLGYESI Gábor
Bolygassuk csak a múltat! Perlik, de a náci tömeggyilkos kísétál a bíróságról. Megtörtént esetet mutat be a Christian Frosh Murer – Egy per anatómiája című műve. Ferdinand Trauttmansdorff. In: *Népszava*, 2018. október 4. 5. o.

NAGY Gergely Miklós
„Átszakadt egy gát és folyamatosan ömlik.” Ránki Sára büntügyi nyelvész a hazai gyűlöletbeszédről. In: *Magyar Narancs*, 2018. október 25. 8–10. o.

KÖNYVEKRŐL

TOMKA Béla
A Horthy-rendszer mérlege vagy vádirata? Ungváry Krisztián: A Horthy-rendszer és antiszemitizmusának mérlege. In: *Múltunk*, 2018. 1. szám 174–187. o.

BALIGA Violetta Lilla
Mary Gluck: A láthatatlan zsidó Budapest. In: *Századok* 3. szám 706–709. o.

- ZEKE Gyula**
Bedekker a másvilágra. Tóth Vilmos: „Nemzeti nagylétünk nagy temetője”. A Fiumei úti sírkert és a Salgótarjáni utcai zsidótemető adattára. In: *Budapest*, 2018. 7. szám 30. o.
- HOMPOLA Krisztina**
A másik igazság. Hat zsidó asszony életútja rajzolódik ki Marianna D. Birnbaum: Láthatatlan történetek című könyvében. In: *Népszava*, 2018. július 10. 11. o.
- Drága Kitty! Képregény.** (Anne Frank naplója.). In: *Magyar Narancs*, 2018. augusztus 2. 31. o.
- ÓNODY-MOLNÁR Dóra**
Jövünk a semmiből. Kötet a zsidók elhallgatott igazságáért. Szunyogh Szabolcs: Magyar menóra. In: *168 Óra*, 2018. augusztus 2. 48–51. o.
- MARNO János**
A költő neve. Uri Asaf: A rózsza türelme. In: *Élet és Irodalom*, 2018. augusztus 10. 21. o.
- PELLE János**
Vérminták a bőröndben. Ki mentette meg Mengelét, „a halál angyalát”? Oliver Guez: Josef Mengele eltűnése. In: *Magyar Idők*, 2018. augusztus 11. 15. o.
- KÁCSOR Zsolt**
A körülméletés meséje. A rabbi és az oroszlán. Zsidó mesék, legendák történetek. In: *Élet és Irodalom*, 2018. augusztus 17. 20. o.
- KARSAI László**
Ex libris. Vonyó József: Gömbös Gyula és a hatalom. Egy politikussá lett katonatiszt. Zoltán Gábor: Szomszéd. In: *Élet és Irodalom*, 2018. szeptember 14. 19. o.
- DOMÁNY András**
Házmester-történelem. A budapesti házfelügyelők és a magyarországi holokauszt. (Istvan Pal Adam: Budapest Building Managers and the Holocaust in Hungary. Palgrave, London, 2018.) In: *Mozgó Világ*, 2018. 10. szám 85–95. o.
- Cz. G. [CZENE Gábor]**
Zsidótörténet katolikus ajánlással. A magyarországi zsidóság története. In: *Népszava*, 2018. október 4. 5. o.
- SCHÜTTLER Tamás**
Ex libris. Heltai Jenő: Négy fal között. Botos János: Magyar zsidók szovjet lágerekben 1939–1956. Szántó T. Gábor: 1945 és más történetek. In: *Élet és Irodalom*, 2018. október 5. 19. o.
- R. HAHN Veronika**
A múlt nem hagyja magát eltörölni. Berend T. Iván: Naplementék. In: *Népszava*, 2018. október 5. mell. 3. o.
- GERVAI András**
Ex Libris. Zoltán Gábor: Szomszédok. Csillaggal nem jó járni most. Kis Pál budapesti fényképész naplója (1944. október–december). In: *Élet és Irodalom*, 2018. október 31. 19. o.
- MEGJELENT KÖNYVEK**
- VALLÁS**
A magyarországi zsidóság története.
Szerk. Róna Tamás és Mezei Mónika.
Szent István Társulat, 2018. 148 o. 2280 Ft
- Zsidók és zsidóság Magyarországon 2017-ben.*
Egy szociológiai kutatás eredményei.
Szerk. Kovács András,
Barna Ildikó.
Szombat, 2018. 226 o.
- TÁRSADALOMTÖRTÉNET**
- BÁCSKAI Éva**
Századok hullámain.
Egy szegedi zsidó család letelepedésének története.
Dokumentumregény.
Oriold, 2018. 357 o. 2900 Ft
- BOTOS János**
Magyar Zsidók szovjet lágerekben 1939–1956.
Jakab és Komor tér 6. Egyesület,
Minerva Könyvképző, 2018. 336 o.
- FALUDI, Susan**
Előhívás címmel. Mindent apámról.
Ford. Merényi Ágnes.
Libri Könyvkiadó, 2018. 461 o. 3999 Ft
- FOLMAN, Ari–POLONSK, David**
Anne Frank naplója
Fordította: Bernáth István,
Laza Réka.
Park Könyvkiadó, 2017, 156 oldal, 3450 Ft
- GOTTDANK Tibor**
A magyar zsidó építőművészek öröksége. Lajtán innen és Lajtán túl.
K. u. K. K., 2018. 383. o. 9800 Ft
- GYARMATI György**
„Egyszer már kellett így utaznunk.”
Zsidó kitelepítettek sorsközössége – és különbözőségei. In:
Honukban otthontalanok.
Tanulmányok az 1951. évi
budapesti kitelepítésének
történetéből. Szerk. Gyarmati
György és Palasik Mária, Kronosz,
2018. 171–210. o.
- PAKSY Zoltán**
Istóczy Győző és a magyar antizemita mozgalom (1875–1892).
L’Harmattan Kiadó, 2018. 282 o. 2990 Ft
- SZÜCS József**
Hílt helyek. Egy valaha volt zsidó közösség nyomában. [Mocsa,]
Szűcs J., 2018. 131 o.
- SZUNYOGH Szabolcs**
Magyar menóra. Zsidó emlékhelyek Magyarországon.
Noran Libro Kiadó, 2018. 440 o. 3990 Ft
- TÓHT Vilmos**
„Nemzeti nagylétünk nagy temetője.”
A fiumei úti sírkert és a Salgótarjáni utcai zsidótemető adattára. Nemzeti Örökség Intézet, 2018. 519 o.